

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 34C/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122204546
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Oros Nemešová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2023:7122204546.5

Uznesenie

Okresný súd Košice I v právnom spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom v C., B. XXX/XX, zomrelý dňa X.X.XXXX, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.990,- Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Konanie z a s t a v u j e.
- II. Stranám sporu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Žalobca sa v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 34C/22/2020 domáhal voči žalovanému v 1. rade náhrady škody vo výške 21.459 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne odo dňa 17.5.2010 a titulom nemajetkovej ujmy sumy 3.990,- Eur s 9 % úrokom z omeškania ročne do zaplatenia.

1.2 Zároveň žalobca žiadal súd, aby mu priznal náhradu vzniknutých trov konania.

2. Okresný súd Košice I svojím uznesením zo dňa 15.3.2022 vydaným pod č.k. 34C/22/2020 - 141 konanie o náhradu škody vo výške 21.459,- Eur s príslušenstvom zastavil (I. výrok uznesenia), konanie o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.990,- Eur s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie (II. výrok uznesenia) a žalovaným v 1. a v 2. rade náhradu trov konania nepriznal (III. výrok uznesenia).

3.1 Z dôvodu späťvzatia žaloby voči žalovanému v 2. rade tunajší súd svojím uznesením zo dňa 19.12.2022 konanie vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade A. D. E., bytom v C., C. XXX/XX zastavil (I. výrok uznesenia) a žalovanému v 2. rade náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal.

3.2 Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.1.2023.

4. Lustráciou v súdnom registri súd zistil, že žalobca zomrel dňa X.X.XXXX. Dedičské konanie, ktoré sa vedie na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 14D/169/2023 nie je právoplatne skončené.

5. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej slobody.

6. Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

7. Podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

8. Podľa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

9. Podľa ust. § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať práva na ochranu osobnosti manželovi a deťom a ak ich niet, jej rodičom.

10. Podľa ust. § 16 Občianskeho zákonníka kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

11. Podľa ust. § 7 ods. 1 a ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

12. Podľa ust. § 460 Občianskeho zákonníka dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

13. Podľa ust. § 61 Civilného sporového poriadku procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

14. Podľa ust. § 161 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť.

15. Podľa ust. § 161 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

16. Podľa ust. § 5 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

17. Podľa ust. § 5 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov právo na náhradu škody má i ten, s kým nebolo konané ako s účastníkom konania, aj keď s ním, ako s účastníkom konania, konané malo byť.

18. Podľa ust. § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

19. Podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

20. V zmysle § 161 Civilného sporového poriadku je súd povinný v každom štádiu konania prihliadnúť na to, či sú splnené podmienky, za ktorých možno konať vo veci (procesné podmienky). Medzi základné procesné podmienky konania patrí aj spôsobilosť byť stranou v spore, teda mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon strane sporu priznáva alebo ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne vyhlásením za mŕtvu (ust. § 7 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

21. Podľa ust. § 460 Občianskeho zákonníka k prechodu práv a povinností, ktoré sú predmetom dedičstva, dochádza smrťou fyzickej osoby, ktorú zákon označuje za poručiteľa. Dedenie je všeobecným právnym nástupníctvom do všetkých práv a povinností zosnulého (s výnimkou tých, ktoré boli výslovne zviazané s osobou poručiteľa). V súvislosti s prechodom práv a povinností z poručiteľa na dedičov podľa ust. § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka má zásadný význam ust. § 579 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje právne nástupníctvo po fyzickej osobe (v postavení veriteľa) v prípade jej smrti. Práva a povinnosti veriteľa (fyzickej osoby) prechádzajú jej smrťou na jeho právneho nástupcu (s výnimkou tých, ktoré sú viazané výlučne na osobu fyzickej osoby), t.j. aj práva a povinnosti vyplývajúce zo záväzkových právnych vzťahov, pokiaľ zákon neurčuje inak. Právnym nástupcom veriteľa je predovšetkým jeho dedič.

22. Pokiaľ sa jedná o právo jednotlivca domáhať sa náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, resp. spôsobenej nesprávnym úradným postupom, tak toto právo môžeme považovať za základné právo, ktoré je zakotvené priamo v Ústave Slovenskej republiky a týmto právnym predpisom aj garantované. Konkrétne v zmysle ustanovenia Čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky „každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom“ (obdobné znenie zakotvuje aj Listina základných práv a slobôd v ustanovení Čl. 36 ods. 3). Tohto práva sa v zmysle ustanovenia čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky možno domáhať len v medziach zákona, ktoré toto ustanovenie vykonáva. Týmto zákonom, ktorý vykonáva ustanovenie Čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je práve zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorý okrem iného zakotvuje podmienky a postup uplatňovania tohto nároku.

23. Podľa citovaného zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci zodpovedá štát voči osobe, ktorá bola poškodená nesprávnym úradným postupom príslušného orgánu verejnej moci.

24. V predmetnom konaní sa žalobca domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla nesprávnym postupom orgánu verejnej moci.

25. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti, že právo na náhradu škody za vzniknutú nemajetkovú ujmu je nárokom osobnej povahy, ktoré môže uplatniť iba fyzická osoba poškodená nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci a jej smrťou tento nárok zaniká.

26. Právo na poskytnutie náhrady škody v zmysle citovaného ust. § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. má podobne ako náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv v zmysle ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka alebo práva na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia pri škode na zdraví v zmysle ust. § 444 Občianskeho zákonníka osobný charakter - je totiž viazané na tú osobu, ktorá tvrdí, že bola poškodená, resp. že jej bola spôsobená ujma. Vzhľadom na osobnú povahu uplatňovaného práva toto právo smrťou poškodenej osoby zaniká. Toto subjektívne osobnostné právo je právom neoddeliteľným od osobnosti fyzickej osoby, ktoré trvá po celú dobu života fyzickej osoby ako právo rýdzo osobné, a preto sa nemôže pred súdom domáhať úspešne občianskoprávnej ochrany podľa citovaných ustanovení nikto iný, ako sama dotknutá určitá konkrétna fyzická osoba. Inak povedané, na uplatnenie práva na náhradu nemajetkovej ujmy je aktívne legitimovaná len tá fyzická osoba, voči ktorej smeroval zásah, a toto právo zaniká jej smrťou (ust. § 7 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a neprechádza smrťou fyzickej osoby na dedičov a nestáva sa predmetom dedenia.

27. Nakoľko žalobca zomrel v čase po podaní žaloby na súd, súd konanie zastavil s poukazom na to, že ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť. V danom konaní pritom nejde o majetkový spor, ale o spor osobnej povahy. Súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

28. Podľa ust. § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

29. Podľa ust. § 257 Civilného sporového poriadku výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom.

31. Ust. § 257 Civilného sporového poriadku predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (ust. § 255 Civilného sporového poriadku) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (ust. § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

32. V súlade s ust. 257 Civilného sporového poriadku súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo k určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie.

33. V tejto súvislosti súd poukazuje na tú skutočnosť, že rozhodovanie o náhrade trov konania má miesto tam, kde proti sebe stoja sporové strany. V dôsledku úmrtia žalobcu došlo k zániku jeho procesných práv a povinností, ktoré neprešli na jeho potenciálnych dedičov. V tejto situácii nemožno priznať náhradu trov konania žalovanému z dôvodu, že chyba druhá sporová strana.

34. Vzhľadom na uvedené, súd aplikujúc ust. § 257 Civilného sporového poriadku, o trovách konania rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v zmysle ust. § 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

Podľa ust. § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa ust. § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.